

П Р А В И Л Н И К
О МЕТРОЛОШКИМ УПУТСТВИМА ЗА ПРЕГЛЕД
ТЕГОВА ОД 1 mg ДО 50 kg

Члан 1.

Овим правилником прописују се метролошка упутства за преглед тегова који одговарају захтевима Правилника о метролошким условима за тегове ("Службени лист СФРЈ", бр. 12/80).

Под теговима, у смислу овог правилника, подразумевају се тегови следећих класа тачности: E_1 , E_2 , F_1 , F_2 , M_1 и M_2 и називне вредности масе од 1mg до 50kg.

Члан 2.

Преглед тегова обавља се у лабораторијама Савезног завода за мере и драгоцене метале и лабораторијама подручних организационих јединица, као и у лабораторијама ОУР-а којима је Савезни завод за мере и драгоцене метале одобрио преглед у њиховим просторијама.

Члан 3.

За преглед тегова употребљавају се контролни тегови и контролне ваге.

Члан 4.

Контролни тег мора да задовољи услов по коме одступање масе од називне вредности није веће од $1/3$ дозвољене грешке тега који испитујемо.

Дозвољене грешке тегова при првом прегледу дате су у Прилогу 1, а дозвољене грешке тегова при повременом прегледу у Прилогу 2. овог правилника.

Класе тегова E_1 , E_2 , F_1 , F_2 , M_1 и M_2 тако су дефинисане да тегови сваке претходне класе могу да буду контролни тегови за тегове следеће класе, а за тегове класе E_1 , као контролни тегови, употребљавају се примарни еталон-тегови.

Уместо контролног тега веће масе може се употребити више мањих тегова исте класе тачности, чији збир маса одговара маси потребног контролног тега, под условом да су познате њихове грешке и знаци (\pm) и да збир свих грешака не прелази $1/3$ дозвољене грешке тега који се испитује.

Члан 5.

Контролна вага може бити равнокрака, стално оптерећена или електронска.

Стабилност контролне ваге (подудараче показивања ваге при поновљеним мерењима исте масе у непромењеним условима) не сме бити већа од $1/3$ најмањег очитаног подељка на ваги.

Вредност најмањег очитаног подељка контролне ваге не сме бити већа од $1/3$ дозвољене грешке за тег који се испитује.

Члан 6.

Прегледу тегова приступа се тек кад је у просторији обезбеђена сталност температуре, без наглих и већих промена.

За испитивање тегова класе тачности E_1 и E_2 дозвољени интервал температурне промене износи $\pm 0,5^\circ\text{C}$.

За испитивање тегова класе тачности F_1 , F_2 , M_1 и M_2 дозвољени интервал температурних промена износи $\pm 2,5^\circ\text{C}$.

Члан 7.

Преглед тегова састоји се од:

- 1) спољног прегледа;
- 2) испитивања тачности.

Члан 8.

Спољним прегледом утврђује се да ли су карактеристике тегова (облик, састав, натпис и ознаке) у складу са одредбама прописаним метролошким условима за тегове, односно одредбама одговарајућег одобрења за преглед и жигосање.

Члан 9.

Испитивање тачности тега врши се на контролној ваги (изабраној према члану 5. овог правилника) уз употребу контролног тега (изабраног према члану 4. овог правилника). При том се примењује Бордова метода мерења - метода супституције (замене на једном пријемнику терета).

При испитивању тачности тега врши се и по- дешавање тега (ј устирање) тако да одступање његове масе од масе контролног тега не буде веће од најмањег подељка на ваги, који представља $1/3$ дозвољене грешке тега који се испитује.

Члан 10.

Тегови класе тачности M_1 и M_2 жигошу се сувим жигом. Суви жиг се утискује на оловну плочицу на месту затварања тега, односно на сам тег, за тегове до 200 г који су израђени из хомогеног комада (само код првог прегледа).

Члан 11.

Гарнитуре тегова класе тачности F_1 и F_2 оверавају се (жигошу се) налепницом која се ставља поред ознаке класе или се на унутрашњем делу кутије, на видном месту, утискује суви жиг.

Члан 12.

За гарнитуре тегова класе тачности E_1 и E_2 издају се уверења која садрже одступање стварне масе од називне масе за сваки тег из гарнитуре.

Члан 13.

Прилози 1. и 2. овог правилника одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 14.

Даном објављивања овог правилника престаје да важи привремено упутство за испитивање тегова од 4. марта 1975. године.

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Гласнику Савезног завода за мере и драгоцене метале".

Прилог 1

ГРАНИЦЕ ДОПУШТЕНИХ ОДСТУПАЊА МАСЕ ОД НАЗИВНИХ
ВРЕДНОСТИ ЗА НОВЕ И ПОПРАВЉЕНЕ ТЕГОВЕ (класе
тачности E_1 , E_2 , F_1 , F_2 , M_1 и M_2) при првом прегледу

Називне вредности маса тегова	E_1	E_2	F_1	F_2	M_1	M_2
	\pm mg	\pm mg	\pm mg	\pm mg	\pm mg	\pm mg
50 kg	25	75	250	750	2500	8000
20 kg	10	30	100	300	1000	3200
10 kg	5	15	50	150	500	1600
5 kg	2,5	7,5	25	75	250	800
2 kg	1,0	3,0	10	30	100	400
1 kg	0,5	1,5	5	15	50	200
500 g	0,25	0,75	2,5	7,5	25	100
200 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10	50
100 g	0,05	0,15	0,5	1,5	5	30
50 g	0,030	0,10	0,30	1,0	3,0	30
20 g	0,025	0,080	0,25	0,8	2,5	20
10 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0	20
5 g	0,015	0,050	0,15	0,5	1,5	10
2 g	0,012	0,040	0,12	0,4	1,2	5
1 g	0,010	0,030	0,12	0,3	1,0	5
500 mg	0,008	0,025	0,08	0,25	0,8	-
200 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6	-
100 mg	0,005	0,015	0,05	0,15	0,5	-
50 mg	0,004	0,012	0,04	0,12	0,4	-
20 mg	0,003	0,010	0,03	0,10	0,3	-
10 mg	0,002	0,008	0,025	0,08	0,25	-
5 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20	-
2 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20	-
1 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20	-

Напомена: Тегови класе тачности F_1 , M_1 и M_2 , према намени, одговарају следећим традиционалним називима: F_1 - аналитичким, M_1 - прецизним и M_2 - трговинским теговима.

ГРАНИЦЕ ДОПУШТЕНИХ ОДСТУПАЊА МАСЕ ОД НАЗИВНИХ
ВРЕДНОСТИ ЗА ТЕГОВЕ (класе тачности E_1 , E_2 , F_1 ,
 F_2 , M_1 и M_2) при повременом прегледу

Називне вредности маса тегова	E_1 ± mg	E_2 ± mg	F_1 ± mg	F_2 ± mg	M_1 ±mg	M_2 ± mg
50 kg	50	150	500	1500	5000	8000
20 kg	20	60	200	600	2000	3200
10 kg	10	30	100	300	1000	1600
5 kg	5,0	15,0	50	150	500	800
2 kg	2,0	6,0	20	60	200	400
1 kg	1,0	3,0	10	30	100	200
500 g	0,50	1,50	5,0	15,0	50	100
200 g	0,20	0,60	2,0	6,0	20	50
100 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10	30
50 g	0,060	0,20	0,60	2,0	6,0	30
20 g	0,050	0,160	0,50	1,6	5,0	20
10 g	0,040	0,120	0,40	1,2	4,0	20
5 g	0,030	0,100	0,30	1,0	3,0	10
2 g	0,024	0,080	0,24	0,8	2,4	5
1 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0	5
500 mg	0,016	0,050	0,16	0,50	1,6	-
200 mg	0,012	0,040	0,12	0,40	1,2	-
100 mg	0,010	0,030	0,10	0,30	1,0	-
50 mg	0,008	0,024	0,08	0,24	0,8	-
20 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6	-
10 mg	0,004	0,016	0,050	0,16	0,50	-
5 mg	0,004	0,012	0,040	0,12	0,40	-
2 mg	0,004	0,012	0,040	0,12	0,40	-
1 mg	0,004	0,012	0,040	0,12	0,40	-

Напомена: Тегови класе тачности F_1 , M_1 и M_2 , према намени,
одговарају следећим традиционалним називима: F_1 -
- аналитичким, M_1 - прецизним и M_2 - трговинским
теговима.